שער מאמרי רשב"י — השמטה

שייך מאמר זה בפרשת אחרי מות ולאפס מקום שם נכתב כאן. חידשתי אותו אני שמואל בערב חג השבועות שנת השפ"ט:

(דף ס"ט ע"ב) בפרשת אחרי מות בדף ע"ט ע"א וז"ל תאנא כתיב ואל אשה בנדת טומאתה לא תקרב לגלות ערותה. תני ר' יאודה דרא דרשב"י שארי בגויה כולהו זכאין חסידין כולהו דחלי חטאה נינהו שכינתא שרייא בינייהו מה דלית כן בדרין אחרנין. בגיני כך מלין אינון מתפרשן ולא אתטמראן. בדרין אחרנין לאו הכי ומילין דרזי עלאה לא יכלין לגלאה ואינון דידעין מסתפי דר' שמעון כד הוה אמר רזא דהאי קרא חברייא כולהו עינוי נבעין דמעין וכולהו מילין דאמר הוו בעינייהו גליין כמא דכתיב פה אל פה אדבר בו ומראה ולא בחידות דיומא חד שאיל ר' ייסא ואמר ביעא דקושטא ס"א דקוסטא דנפקא מעופא דשריא ס"א ושדי בנורא ואתבקעא לארבע סטרין תרין סלקין מנייהו וחד מאיך וחד ברביעא ס"א נביע נביעא דימא רבא אמר ר' אבא עבדת קמיה דר"ש קדש חול דהא כתיב פה אל פה אדבר בו א"ל ר"ש עד לא יתבקע ביעא תסתלק מעלמ' וכך הוה באדרא דר' שמעון:

ביאור המאמר הוא שבא ר' יאודה ע"ה לבאר כי כונת הכתוב הוא לדבר באשה העליונ' והיא רחל בהיותה בזמן הגלות וח"ו אז נקראת נדה בסוד נ"ד ה' משם יה"ו בסוד ד"ן ה' במדת הדין כי אז כל מכבדיה שהם מטטרו"ן ביצירה וסנדלפו"ן בעשיה הזילוה כי ראו ערותה ח"ו בהיותה משפעת שפע חוץ לאומות בסוד שמוני נוטרה את הכרמים כרמי שלי לא נטרתי ואז גם היא נאנחה ח"ו ותשב אחור באחור ונתמעטה בסוד נקודה אחת קטנה בסוד אחות לנו קטנה ושדים אין לה להניק את בניה ואז ציוה הפסוק ואל אשה בנדת טומא' לא תקרב אפי' בקריבה בעלמא ואז היא אומרת עיני עיני יורדה מים כי רחק ממני מנחם משיב נפשי הוא יסוד וזמ"ש התוספת' תאנא כתיב ואל אשה בנדת טומאתה לא תקר' בקריב' בעלמא מכ"ש לגצות ערותה. אז תני ר' יהודה דרא דרשב"י שארי בגויה כולהו זכאין חסדין כונהו דחלי חטאה נינהו ולכן אנו יכולין לגלות הדברי כפשיטות' ואין להסתיר הדברים יען כי שכינתא שריא בינייהו מה דלית כן בדרין אחרנין בגיני כך מילין אינון אתפרשן בדרין אחרנין לאו הכי ומילין דרזי עלאה כי הני לא יכלין לגלאה ואינון דידעי מסתפו למימר דילמא ח"ו יענשו דר' שמעון כד הוה אמר רזא דהאי קרא והיינו מאי דאמרן חברייא כולהו עינוי (דס"ט ע"ג) נבעין דמעין בראות עונות התחתונים מה גרמו. וכולהו מילין דאמר הוו בעינייהו גליין כמא דכתיב במרע"ה פה אל פה אדבר בו ומראה ולא בחידות ראיה לזה דיומא חד שאיל ר' ייסא ואמר ביעא דקושטא דנפקא מעופא דשריא כו'. א"ר אבא עבדת קמיה דר"ש קדש חול כו' א"ל ר"ש עד לא יתבקע ביעא תסתלק מעלמא וכך הוה כו':

וראוי לדקדק מה חרי האף הגדול הזה ועל מה נענש ומהו ענין הביעא הזאת והענין הוא שר' ייסא סבר כי ביעא דקושטא היא טיפת זרע אשר נותן יוסף לרחל בעת הזיווג והוא בסיד אפרוחים או בצים אפרוחים הם בזווג העליון דאבא ואמא ובצים בזווג דיוסף ורחל והוא בסוד ביצה מגולגלת סתומה מכל צדדיה בסוד טיפה זו מה תהא עליה. ונקראת דקושטא על שם כלה זרע אמת ותרגום אמת הוא קושטא בסוד אמת הוא חותמו של הקב"ה ובסו' וצאצאיו חתם באות ברית קדש ואמר דנפקא מעופא בסוד ועוף

יעופף על הארץ ויוסף כמנין עוף כנגד החמשה (ד"ש ע"ב) הויות של החסדים אשר בו זולת ההויה שלו עצמו הרי ששה הויות בעד יוסף ולכן נאמר בו ויקח יוסף את כל הכסף ואמר ושדי בנורא רמז לזר' היורה כחץ בסוד ברכות שדים ורחם כתרגומו ואמר בנור' הוא רחם המלכו' בהיותו כלול מחמשה גבורו' מנצפ"ך ואז היא אש יוקדת בסוד אשה מזרעת תחילה יולדת זכר ואז נקראת פרה אדומה תמימה באדמימות ואף אם נפרש כדברי הספר האחר אתי שפיר מ"ש ושריא בנורא יען כי שם מושכו האמיתי והנה אותה הטיפה אתבקעא לארבע סטרין בסוד ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים והוא בסוד ארבע אותיות שם אדנ"י מהם יוצאים ארבע מחנות שכינה. והנה שתי אותיות מהם הם חסדים והם אותיות א"י בסוד י"א סמני הקטורת בסוד העשר אורות והאור המקיף לכולם. והאות האחת מהם היא ממוזגת והיא אות ג'. והאות האחרת היא דין גמור והיא אות ד' דלה ועניה. וזמ"ש תרין סלקין מנייהו וסימניך א"י הבל אחיך ולהיותם רחמים פשוטים לא יכלין לאתערבא עם אחרנין וזמ"ש תרין סלקין מנייהו והם רוח מזרח ורוח דרום שהם חסדים וחד מאיך הוא רוח המערב והוא בחינת המלכות של המלכו' וח"ו היא בסוד רגליה (ע"ד) יורדות מות ועל כן מאיך ח"ו בתוך הקליפות וחד רביע ברביעא הוא בסוד רוח הצפון בסוד וצפונך תמלא בטנם בסוד היסוד דטוביה בגויה גניז ורומז אל מדת היסוד של המלכות עצמה וזמ"ש וחד רביע ס"א נביע נביעא דימא רבא. א"ר אבא עבדת קמיה דר"ש קדש חול כי תדרשנו הדרשה הזאת על זה האופן וח"ו אמרת וחד מאיך לתוך הקליפו' ועבדת קמי' דר"ש קדש חול ועל כן העניש רשב"י ע"ה והיינו מאי דקאמר אמר ליה ר"ש עד לא יתבקע ביעא תסתלק מעלמא וכך הוה:

ולכן הדרשה האמיתית היא להעלות הענין עד למעלה וירצה כי ביעא דקודש' היא זיוג העליון של אבא ואימא בסוד שביל דקיק בנתיב לא ידע עיט וגם ההיא טיפה הקדושה נקראת ביע' דקושטא בסוד אמת כאמור אל"ף בראש האותיות מ"ם באמצעם תי"ו בסופם ונודע כי כל האותיו' נחקקו באימא עלאה. ולכן אמר ביעא דקושטא דנפק' מעופ' הוא שביל דקיק יסוד דאבא והוא רמז אל זיוג העליון הנעשה מאליו שלא על ידי התחתונים ושדי בנורא והא נתיב לא ידעו עיט על כי דינין מתערין מינה ועל כן נקראת נורא להיות נקראת גם היא אלהים חיים. ואס נקרא ושרייא בנורא ג"כ אתי שפיר להיות כי לעולם כחדא נפקי וכחדא שריין. ואתבקעא לד' סטרין והם תרין דרועין וגוף וברית התרין דרועין והם חסד וגבורה עליהם אמר תרין סלקין מינייהו כי לעולם הם בעליה בסוד וינטלם וינשאם כל ימי עולם. וחד מאיך הוא בסוד התפארת המבריח מן הקצה אל הקצה ועל כן מאיך ס"א בסוד הסולם לקחת שפע מאימא עלא' ולהוריד אל אימא תתאה וזהו מן הקצה אל הקצה מן ה' קצה אל ה' קצה מן הים הראשון אל הים האחרון וחד רביע הוא יסוד הקדוש היות רובע בסוד הזווג בסוד ומספר את רובע ישרא' ברביעא דימא רבא או בנביעא דימא רבא בסוד באר חפרוה שרים ולא בור רק. וזהו מ"ש לו ר' אבא עבדת קמיה דר"ש קדש חול להיות כי המאמר הזה מדבר בזווג העליון של אבא ואימא ואתה דרשת אותו בז"א ונוקביה ולכן נענש שהיה לו לומר דברים באמיתותם ואל יטעה שום אדם בהם ח"ו וצור ישראל יצילנו משגיאות:

י"ו למנחם התי"ד: תושלב"ע: